

AO Bouwbesluit, 30 juni 2011.

De aanpassing van het Bouwbesluit waar we het vandaag over hebben is niet een kleine verbouwing, het is een sloop-nieuwbouwproject, waarbij ook nog eens het gebruiksbesluit geïntegreerd wordt.

Bij dat soort aanpassingen moet je niet over een nacht ijs gaan. Dat doen we ook niet, want over dit voorstel is meer dan drie jaar gesoebat. Dat lijkt heel wat, maar wie de reacties op het laatste concept leest zal toch moeten concluderen dat het voorstel van de minister rammelt, ondeugdelijk is.

Allereerst was er het Expertisecentrum Regelgeving Bouw, dat anderhalf jaar geleden al waarschuwde voor de ontsporing van het project.

En op 19 mei heeft het ERB nog eens tijdens een drie uur durende bijeenkomst zijn kritiek onderbouwd.

Het is opmerkelijk dat de minister van BZK in zijn antwoorden op feitelijke vragen stelt dat hij niet beschikt over de onderbouwing van de stellingname van het ERB, terwijl drie van zijn ambtenaren op 19 mei op de eerste rij zaten. Ze hebben zich –zij het schoorvoetend- zelfs in de discussie gemengd.

Een van de belangrijke kritiekpunten van de ERB is dat de brandveiligheidseisen uit het nieuwe Bouwbesluit grote kosteneffecten heeft voor zorggebouwen, zonder dat hier extra brandveiligheid tegenover staat. Een nadere analyse van TNO Zorg en bouw lijkt die conclusie te onderschrijven. Zie de brieven van de brancheorganisaties zorg (BoZ) en NVTG. Zij hebben het over €700 miljoen meerkosten. Hoeveel bespaarde de minister ook weer op zijn papierproductie met 25% minder regels?

Een andere zeer kritische reactie is afkomstig van de Vereniging Eigen Huis. Eigen Huis zegt: Het nieuwe Bouwbesluit nu niet invoeren, eerst een nieuwe praktijktoets en de gebreken herstellen.

Andere partijen zijn per saldo positiever, maar komen desondanks deze week nog met een waslijst aan verbetervoorstellen.

Ik wijs bijvoorbeeld op de goed uitgewerkte reactie van Interconcept en de Woningborggroep.

Een voorbeeldje uit hun reactie ter illustratie: de eisen voor toiletten worden verlaagd, waardoor straks voor vijf woonfuncties volstaan kan worden met één gemeenschappelijk toilet.

De minister zal wel roepen: dat gebeurt niet, de markt gaat dat regelen. Maar dat riepen zijn voorgangers ook bij het schrappen van de buitenruimte en de fietsenberging.

Hoe is het toch mogelijk dat de vernieuwing van het Bouwbesluit zó ontspoord is?

De SP-fractie denkt dat dit komt doordat de operatie begonnen is vanuit de verkeerde doelstelling: het schrappen van 25% van de regels in deze onderdelen van de bouwwetgeving.

Schrappen van regels is geen doel op zich, het is hooguit een leuk gevolg van een vereenvoudiging om inhoudelijke redenen.

Als je het middel tot doel verheft moet je je vervolgens in allerlei bochten gaan wringen, die ten koste gaan van de kwaliteit.

Dat is jammer, dat kan zelfs heel gevaarlijk zijn en tot ongelukken leiden.

Het kan ook leiden tot het tegendeel van de gedachte achter deregulering, namelijk kostenverhoging.

Als het Bouwbesluit dunner wordt en daardoor zaken slechter geregeld zijn zullen opdrachtgevers gaan proberen om het ontstane gat op te vullen met eigen besteksbepalingen, ieder op zijn eigen manier.

Dan wordt het uitvoerend bouwbedrijf straks geconfronteerd met een kakefonie aan varianten op een thema, wat aanleiding kan geven tot extra bouwfouten en hogere bouwkosten.

Kortom: de minister bespaart zo een tientje aan papier en veroorzaakt €1000 aan extra kosten.

Dat moet je niet willen, vandaar dat ik mijn pleidooi herhaal om pas een besluit te nemen over de invoering van het nieuwe bouwbesluit zodra een nieuwe praktijktoets een ruime voldoende oplevert in plaats van de onvoldoende die de minister nu scoort.

In februari jl. was dat nog mogelijk geweest zonder enige vertraging. Nu helaas niet meer, maar dat ligt niet aan mij!

Ik zal daarom samen met de heer Monasch opnieuw een motie indienen op dit punt.

Voorzitter, we krijgen vandaag zó weinig spreektijd voor een stuk wetgeving van vele honderden pagina's, met een economische impact van honderden miljoenen op jaarbasis, dat ik al mijn detailopmerkingen niet kan uitspreken. Ik lever ze dus bij deze ook op papier bij de minister in. Als daar geen bevredigend antwoord op komt en een kamermeerderheid nu niet de conclusie trekt dat dit zo echt niet kan zie ik mij helaas gedwongen om straks met een tsunami van moties op allerlei detailpunten te komen in een poging om te redden wat er te redden valt. Spijtig, maar het is niet anders. En het probleem is ook niet door de SP, maar door de regering veroorzaakt.

Mocht een kamermeerderheid er vandaag voor kiezen om de invoering van het nieuwe Bouwbesluit uit te stellen, dan pleit de SP voor de uitwerking van een dereguleringsstrategie die niet gaat ten koste van de kwaliteit, maar die juist kan verbeteren.

Dat is het Bouwbesluit-Light.

Gebaseerd op de 80-20 regel.

Voor de 80% simpele bouwaanvragen wordt dan niet meer getoetst aan de eisen van het ingewikkelde Bouwbesluit, maar aan een simpele versie die veel meer gebaseerd is op vuistregels die iedereen kan begrijpen.

Het kwaliteitsniveau is niet anders dan bij ingewikkelde gebouwen, alleen de manier van toetsen is anders.

Graag een reactie op deze suggestie.

Dan enkele opmerkingen over de handhaving.

Dat punt zou eigenlijk in samenhang met de regelgeving besproken moeten worden, maar daar is geen tijd voor.

Ik beperk me tot enkele opmerkingen.

Ik constateer dat de SP nu ruim drie jaar pleit voor een wettelijk verplichte verzekerde garantie als alternatief voor de gemeentelijke preventieve toets op het Bouwbesluit.

De kosten van de garantie kunnen betaald worden uit de bespaarde leges.

De opdrachtgever heeft daarna, in tegenstelling tot nu, de zekerheid dat hij altijd geleverd krijgt waarvoor hij betaald heeft.

Alleen al de warmtelekken in nieuwbouwwoningen kosten de gemiddelde bewoner 15 euro per maand. Dat is toch diefstal?

En meer dan de helft van de nieuwbouwwoningen in Amsterdam en Utrecht bleken recent niet te voldoen aan de wettelijke toegankelijkheidseisen.

Je zal daar over tien jaar als rolstoeler moeten gaan wonen!

Het voorstel van de SP heeft ook een hoge disciplinerende werking voor de bouwmarkt, omdat bedrijven die goede kwaliteit leveren beloond worden via een lage verzekeringspremie.

Hoe is het mogelijk dat deze verbetering nu al drie jaar getraineed wordt, dat dit element uit de pilots na het advies van de commissie Dekker is gesmolten als sneeuw voor de zon?

Op dit punt overweeg ik ook een motie.

De handhaving bij bestaande gebouwen zou zeer gebaat zijn bij een APK voor de belangrijkste gebouwinstallaties.

Kost 1,5 euro per maand, wordt volledig terugverdiend door minder branden, ontploffingen en overstromingen.

Daarnaast kunnen we eindelijk écht iets doen aan de dramatisch slechte kwaliteit van de binnenlucht in woningen en scholen.

Maar dit kabinet is zó druk met dereguleren dat het vergeet om de echte maatschappelijke problemen op te lossen.

Ook op dit punt overweeg ik een motie.

Daarmee kom ik voor zover ik nog tijd heb op de detailpunten.

(sloopmelding)

De vergunningplicht voor slopen wordt vervangen door een meldingsplicht. Een slecht idee, omdat het toezicht op het fatsoenlijk verwijderen van asbest nu al onder de maat is.

De Stichting Komo constateert dat het nieuwe Bouwbesluit het toepassen van kwaliteitsverklaringen en keurmerken door private opdrachtgevers onmogelijk maakt.

De Stichting Komo pleit daarom –naar de mening van de SP-fractie terecht- voor aanpassing van de toelichting bij artikel 1.7 lid 2 en de Nota van Toelichting paragraaf 11.5.

Graag een toezegging op dit punt.

(5.3 thermische isolatie)

De verhoging van de schilisolatie naar $R_c=3,5$ is onvoldoende om de toekomstige gebruiker van een gebouw te verzekeren van de laagste

levensduurkosten. De reden daarvoor is dat achteraf bij-isoleren veel duurder is dan bij de bouw, met name voor vloeren en gevels. Voor vloeren is het verhogen van de Rc van 3,5 naar 5 achteraf ongeveer 12x zo duur dan wanneer je dat direct doet.

(motie)

(schrappen afdeling 3.3 geluidisolatie tussen verblijfsruimten binnen de woning)

Geluidoverlast staat al jarenlang in de top-3 van ergernissen van huishoudens. Naast verkeerslawaai is woonlawaai een belangrijke bron van ellende. Allereerst tussen burens. De geluidisolatie tussen woningen onderling zou –alleen bij nieuwbouwwoningen- door middel van een beproefde en betaalbare techniek, de ankerloze spouwmuur een klasse beter kunnen worden. Na de bouw is deze verbetering nooit meer mogelijk. Waarom wordt deze elementaire verbetering nog steeds niet voorgeschreven?

Over het schrappen van de geluidisolatie-eisen binnen de woning hebben wij ons bij de feitelijke vragenronde al beklagd. Er is eerder reden om deze eisen aan te scherpen dan om ze te laten vervallen. Iedereen die kinderen heeft kan daarover meepraten.

(motie)

(stadsverwarming)

Het overhevelen van de aansluitplicht voor warmtenetten van de gemeentelijke bouwverordening naar het bouwbesluit opent de mogelijkheid voor ontheffing van deze verplichting met beroep op het gelijkwaardigheidsbeginsel. Kan de minister uitleggen of een beroep op dit beginsel gedaan kan worden als hiermee de totale energiewinst in de keten (bij het stadsverwarmingsbedrijf en de afnemer) kleiner wordt? Kan de minister reageren op de argumentatie van de gemeenten Amsterdam en Rotterdam, dat ze hun energiedoelstellingen op deze manier nooit meer kunnen halen?

(brief Amsterdam/Rotterdam)

Ook de verplichting tot aanleg van elektriciteits-, gas- en watervoorzieningen wordt geschrapt en vervangen door de bepaling dat dergelijke voorzieningen, indien aanwezig, veilig en gezond moet zijn. Een ronduit levensgevaarlijke wijziging, die zal leiden tot een explosie van installaties die door beunhazen en hobbyisten worden aangelegd. Uiteraard

zonder te voldoen aan de wettelijke meldingsplicht. Denkt de minister serieus dat mensen zich iets van die bepaling gaan aantrekken?
Bij de aanleg van een nieuw gebouw horen de betreffende installaties er gewoon in te zetten. Als mensen die zelf willen aanleggen moet de nacontrole van BWT pas plaatsvinden nadat de klussers zijn vertrokken.

Art.2.18 lid 3 regelt nog steeds niet waterdicht dat ramen een doorvalbeveiliging moeten hebben.

Levensgevaarlijk voor kinderen.

Vindt de minister dit nu een wenselijk resultaat van zijn dereguleringsactie?

(motie)

(verbetering toegankelijkheid)

De Chronisch zieken en gehandicaptenraad pleit in zijn brief voor betere brandveiligheidsvoorschriften, over uitbreiding van de toegankelijkheidszone voor o.a. werknemers, over inrichtingseisen voor een integraal toegankelijke toiletruimte; over toegankelijkheid van de berging voor scootmobielen, etc. De minister wil deze verbeteringen aan de orde stellen in het Overleg Platform Bouw.

Wij zouden graag de toezegging krijgen dat de Kamer voor 2012 weet of en op welke manier de minister de toegankelijkheidseisen in het Bouwbesluit wil verbeteren.

(toegankelijkheid buitenruimte, balkons e.d.)

VEH wijst op de toegankelijkheidsproblemen door de vaak hoge opstap naar buitenruimte van woningen.

Waarom worden hieraan in het nieuwe Bouwbesluit geen eisen gesteld?

(extra brede trap)

De VEH wijst op de gevolgen van het schrappen van de extra brede trap voor de brandveiligheid in appartementsgebouwen.

(verhoging ventilatie-eisen)

De VEH wijst erop dat bij ventilatie-installaties de hoogste stand voldoet aan de minimale ventilatie-eis.

Waarom wordt er in het Bouwbesluit geen prestatie-eis gesteld dat bv. de ventilatievoorziening voldoende moet zijn om onder alle omstandigheden een CO2 concentratie van minder dan 800ppm te realiseren?
(motie)

(opwarming woning)

Al bijna vier jaar geleden, bij de behandeling van de nota Schoon & Zuinig, pleitte de SP voor een wettelijke eis in het Bouwbesluit om gebouwen beter te beschermen tegen opwarming in de zomermaanden.

Dat is belangrijk voor het binnenklimaat, denk aan de verpleeghuizen, dat is ook belangrijk voor het beperken van het energieverbruik.

Ook deze elementaire voorzorgsmaatregel is nog steeds niet goed geregeld, ik overweeg ook op dit punt een motie.

Smalle parkeerplaatsen in stallingsgarage (-)

De parkeerplaatsen in parkeergarages onder appartementsgebouwen zijn al jaren veel te krap. Vereniging Eigen Huis zou graag zien dat de NEN 2443-norm, of althans een afgeleide hiervan, die minimale afmetingen voor parkeerplaatsen vaststelt, wordt opgenomen in het Bouwbesluit voor nieuwe gebouwen.

(motie)

rioolaansluiting voor hemelwaterafvoer

Er wordt in het concept Bouwbesluit 2012 ingezet op alternatieven om hemelwater af te voeren. Dat is op zich positief, maar dan moeten de alternatieven wel zijn genormeerd.

De VEH dringt aan op een concrete norm voor de afvoer van hemelwater.

(motie)